

Rodiče za
inkluzi

Přehled základních změn tzv. inkluzivní novely školského zákona a jejich nepochopení

Mgr. Veronika Doležilová

Občanské sdružení D.R.A.K. z.s., Liberec
9. ledna 2018

Obsah

A. „Teorie“

- I. Co inkluzivní novela neobsahuje
- II. Přehled základních změn obsažených v inkluzivní novele

B. Jednotlivá nepochopení *(neodpovídají hlavním změnám)*

1. Nová definice dítěte se SVP (nerespektování rozsahu SVP)
2. Změna právního charakteru podpůrných opatření (nárok)
3. Do stupňů dělíme podpůrná opatření ne děti („druhovost“)
4. Rozhodování ŠPZ o přiznání podpůrných opatření (závaznost)
5. PLPP – soubor PO v 1. stupni a rozdíly vůči IVP
6. IVP jako podpůrné opatření podle § 16 odst. 2 a podle § 18
7. Vzdělávání dětí s PO „úprava obsahu a výstupů“ a IVP v běžných školách

Co inkluzivní novela neobsahuje

nezavádí spádovost
základních škol

nezavádí povinnost spád.
ZŠ přijímat “spádové” děti

nezavádí souhlas ZZ
se vzděláváním v ZŠSp

neruší tzv. základní
školy praktické

neruší přílohu “LMP”
k RVP ZV

školské obvody a spádovost
existují „od nepaměti“

povinnost přijmout “spádové”
existuje „od nepaměti“

formální souhlas ZZ
existuje “od nepaměti”

změna zřizovací listiny
na základní školu speciální

RVP není právní předpis,
minimální výstupy zachovány

Přehled hlavních změn inkluzivní novely

od 1. 1. 2005 do 31. 8. 2016

Děti se posuzují podle druhu odlišnosti („školní“ zdr. p.)

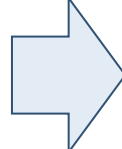
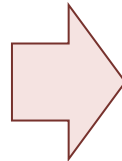
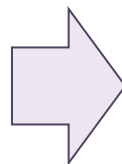
Podpůrná opatření NEJSOU právním nárokem

U podpůrných opatření se NEROZLIŠUJE množství

Výsledek práce ŠPZ (posudek) NENÍ rozhodnutím

Proti zprávě se NELZE odvolat

Školám se financuje částečně jen „školní“ zdrav. postižení

od 1. 9. 2016

Děti se posuzují podle POTŘEBNÉ podpory

Podpůrná opatření JSOU právním nárokem

Podpůrné opatření SE DĚLÍ do 5 stupňů dle množství

Výsledek práce ŠPZ (zpráva, doporučení) JE rozhodnutím

Proti rozhodnutí JE odvolání (revize)

Školám se financují PO BEZ ROZDÍLU potřeby

Nová definice SVP a dítěte se SVP

do 31. srpna 2016

od 1. září 2016

SVP = “školské” zdravotní postižení a znevýhodnění a sociální znevýhodnění

SVP = zdravotní stav, kulturní prostředí, životní podmínky

Definice dítěte se SVP

Dítě „se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním“.

Dítě, které „k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv potřebuje poskytnutí podpůrných opatření“.

Rizika a prevence

nerespektování nové definice SVP

- ✗ za potřebné nejsou považovány děti, které nemají “školské” zdravotní postižení a sociální znevýhodnění
=> neposkytování podpory všem potřebným dětem
- ✗ odmítání uznání odlišných potřeb dětí s jazykovou bariérou a intelektově nadaných a MN dětí z důvodu údajné dvojí právní úpravy (§ 17, 18 a 20 ŠZ neupravují otázku SVP ani PO)

- ✓ opuštění “zdravotnického” a “sociálního” kritéria
- ✓ zahrnutí dětí s jazykovou bariérou a dětí intelektově nadaných a MN
- ✓ **rozhodující je kritérium naplnění vzdělávacích možností a práv dětí**
- ✓ příklady odlišných potřeb obsahuje příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Změna právního charakteru PO

od 1. září 2016

Definice podpůrných opatření v ŠZ: **NEZBYTNÁ ÚPRAVA, KTERÁ ODPOVÍDÁ:**

- ✓ *zdravotnímu stavu* (ne „školskému“ zdrav. postižení!),
 - ✓ *kulturnímu prostředí* nebo
 - ✓ *jiným životním podmínkám*

- ✓ PO jsou právním nárokem, ne možností
- ✓ PO přiznává ŠPZ v závislosti na potřebě dítěte (5 stupňů), ne na “školském zdravotním postižení”
- ✓ PO přiznaná ŠPZ nikdo jiný je “neschvaluje”,
- ✓ proti rozhodnutí mají rodiče i školy právo se odvolat
- ✓ PO ve 2. až 5. stupni financuje stát přes evidenci ve ŠM
- ✓ PO jsou školy povinny dítěti poskytovat, ne rozhodovat
- ✓ PO má v celé ČR stejnou cenu (je dána právním předpisem)

do 31. srpna 2016

právní definice neexistuje

?

?

Rizika a prevence nerespektování nového pojetí PO

- ✗ ŠPZ se obávají o potřebných PO rozhodnout v obavě o „neschválení“ (?) školou či KÚ/MHMP
- ✗ nerespektování rozhodnutí ŠPZ o přiznaných PO je protizákonné (zásah do právního nároku dítěte)
- ✗ nepřiznání/neposkytnutí PO dětem s jazykovou bariérou a intelektově nadaným a MN dětem, přestože ŠZ počítá s PO i pro tyto dvě skupiny

- ✓ o potřebě PO rozhodují ŠPZ (ne KÚ), školy jen v 1. stupni
- ✓ přiznání PO je rozhodnutím, přestože se nazývá „doporučení“
- ✓ za PO nelze přiznat jiné opatření než podle ŠZ (viz § 16 odst. 2 vs. § 41 „domácí“ vzdělávání a § 50 odst. 2 uvolnění z předmětu)
- ✓ PO se přiznávají všem dětem s odlišnými vzdělávacími potřebami

Rozdíl mezi podpůrným opatřením (PO) a organizační podporou (OP)

- ❖ OP není právním nárokem dítěte, o kterém rozhoduje ŠPZ
- ❖ OP není financována ze státního rozpočtu jako povinný výdaj
- ❖ OP určují jednotlivé vyhlášky:
 - snížený počet dětí ve třídě (mimo spádové školy)
 - asistent pedagoga “pro třídu” = ve třídě je více než 5 dětí se stupněm PO 2 až 5 a žádné nemá PO AP (§ 18 vyhl. č. 27/2016 Sb.)
 - možnost skupiny pro nadané (§ 9 vyhl. č. 48/2005 Sb.)

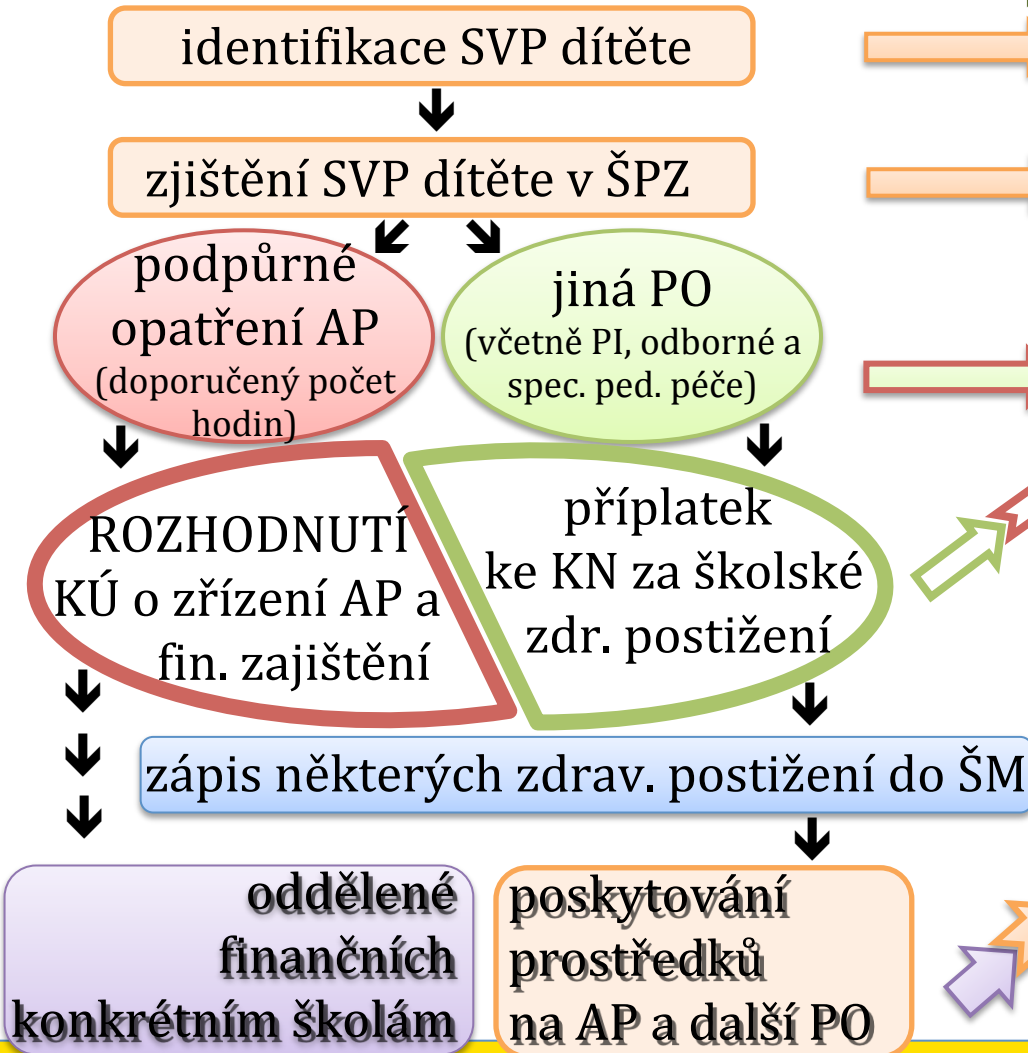
Rizika a prevence záměny dělení do stupňů dětí místo podpůrných opatření

- ✗ paušalizace vzdělávacích potřeb dítěte podle nejvyššího stupně PO => nevhodné nastavení podpory dítěti (vs. viz doporučení ŠPZ – „převažující stupeň PO“)
- ✗ nemožnost vyhodnotit efektivitu individuálně nastavených PO
- ✗ záměna PO a organizační podpory (např. § 16 ŠZ, § 18 vyhlášky č. 27/2016 Sb., § 4, 5 a 9 vyhlášky č. 48/2005 Sb.)

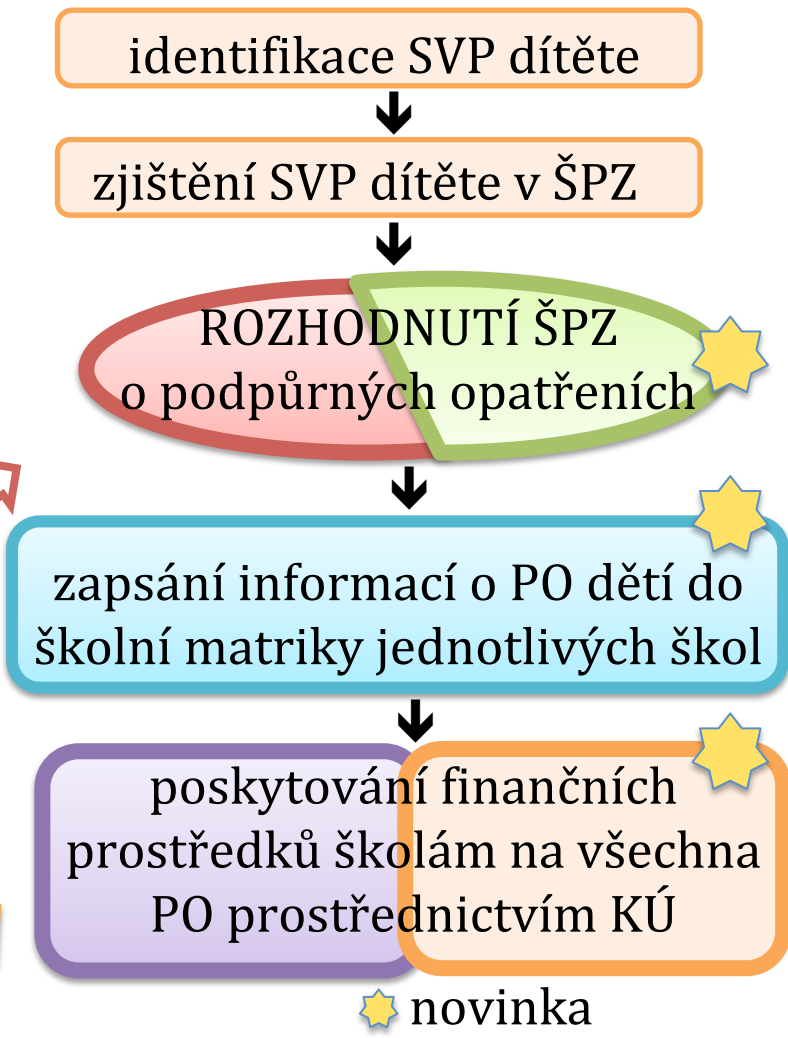
- ✓ trvat na spojení stupně podpory s PO, ne s dítětem (vs. formulář rozhodnutí “převažující stupeň PO”)
- ✓ nastavovat a poskytovat PO podle zjištěné potřeby, ne podle druhu znevýhodnění
- ✓ respektovat PO jako podporu konkrétnímu dítěti ne “kolektivní” podporu (redistribuce PO i dětem, o jejichž SVP nerozhodlo ŠPZ)

Rozhodování ŠPZ o podpůrných opatřeních

System platný do 31.8.2016

System platný od 1.9.2016

★ novinka

Rizika a prevence nerespektování rozhodnutí ŠPZ o podpůrných opatřeních

- ✗ nerespektování rozhodnutí orgánu veřejné moci (revize je formalizovaný nesouhlas)
- ✗ Použití financí na jiný účel = rozpor v poskytnutí => vrácení dotace
- ✗ „schvalování“ PO dalšími institucemi - AP, tzv. investice (neschvaluje se pracovní místo AP, ale přijetí dotace školou na jeho plat – do 31.8.2018?)

- ✓ zacházet s “doporučením” ŠPZ jako s rozhodnutím
- ✓ možnost změny „trojdohodou“ (návrh školy – IS rodiče se změnou PO ve stejném stupni – souhlas ŠPZ)
- ✓ zapsat do školní matriky všechna PO všech dětí se SVP
- ✓ využívat finance pouze pro PO konkrétního dítěte
- ✓ finance jsou státní dotací, možnost kontroly KÚ/MHMP ČŠI i NKÚ

PLPP jako „IVP“ v 1. stupni

PLPP

„soupis“ PO 1. stupně, které škola poskytuje při zjištění ŠVP

obsah: podpůrná opatření v 1. stupni

vzdělávání **probíhá podle** ŠVP

vypracovává škola a ZZ a pedagogické pracovníky s ním jen seznamuje (**bez zapojení ZZ a ŠPZ**)

vyhodnocení účinnosti nejpozději do 3 měsíců od zahájení poskytování

IVP od 2. stupně

komplexní vzdělávací plán – PO přiznaný rozhodnutím ŠPZ

obsah: PO (skladba, druhy), úprava obsahu a rozvržení vzdělávání, metody a formy výuky, způsob hodnocení

vzdělávání **jen vychází** ze ŠVP

vypracovává škola ve spolupráci se ZZ a ŠPZ a seznamuje s ním pedagogické pracovníky **do 1 měsíce**

vyhodnocení účinnosti min 1x ročně ve spolupráci se ŠPZ

IVP jako PO podle § 16 a podle § 18

IVP podle § 16 = PO

= PO, o kterém rozhodlo ŠPZ
(nikdo jiný neschvaluje)
= nárok i bez požádání
ředitele školy o povolení
? žádost zákonných zástupců
(§ 3 odst. 1 vyhl. č. 27/2016 Sb.)

**Na IVP má dítě nárok i bez
rozhodnutí ředitele školy**

IVP podle § 18 ≠ PO

≠ PO jako rozhodnutí ŠPZ
= rozhodnutí ředitele školy
✓ žádost zákonných zástupců
(§ 18 školského zákona)

**Na IVP nemá dítě nárok, jde
o rozhodnutí ředitele školy**

Rizika a prevence nerozlišování IVP podle § 16 jako PO a podle § 18

- ✘ Neposkytnutí PO dítěti podle rozhodnutí ŠPZ jako jediného oprávněného orgánu
- ✘ IVP jako PO je právní nárok, o kterém rozhodlo ŠPZ
=> nikdo jiný tuto pravomoc nemá, tj. už nerozhoduje
=> IVP bez žádosti ZZ dítěte, tj. i bez rozhodnutí ředitele
- ✘ Zásah do právního nároku dítěte z důvodu ponechání původní právní úpravy v § 18 (písemné doporučení ŠPZ povolit vzdělávání podle IVP)

- ✓ Poskytovat IVP jako PO všem dětem, kterým ŠPZ IVP přiznalo:
 - bez ohledu na příčinu SVP
 - bez žádosti ZZ dětí a bez rozhodnutí ředitele školy o povolení vzdělávání podle IVP
- ✓ Rozhodovat o IVP podle § 18 ŠZ jen jako o tzv. organizační podpoře:
 - ZŠ: typicky sportující a umělecky činné děti
 - SŠ a VOŠ: závažné důvody a sportující děti s potvrzením o reprezentaci od sport. organizace zastupující sportovní odvětví

Vzdělávání dětí s PO

„upravené obsahy a výstupy“

Obecné výstupy vzdělávání podle RVP	Právní závaznost	PO „Úprava očekávaných výstupů vzdělávání“
obecná metodika podřízená právním předpisům	∨	druh podpůrného opatření přímo podle školského zákona (§ 16 odst. 2 písm. e)
výstupy jsou obsaženy v RVP ZV/Sp	∨	PO je právní nárok obsažený ve školském zákoně
druh RVP určuje ŠVP a výstupy, nikdy PO	∨	podpůrné opatření přiznané rozhodnutím ŠPZ
výstupy podle RVP jsou obsaženy v ŠVP s výjimkou PO „upravené výstupy“	∨	„upravené očekávané výstupy“ jsou jako PO obsaženy v IVP (také PO)

Vztah mezi ŠVP škol a PO jednotlivých dětí

*Dítě bez PO
upravené
výstupy a IVP*

druh ŠVP a školy odpovídá druhu RVP včetně minimálních výstupů v RVP ZV

obsah a výstupy vzdělávání: podle ŠVP školy, platí i pro 1. stupeň PO

Dítě s PO upravené výstupy a s PO IVP

Druh ŠVP a školy odpovídá druhu RVP včetně minimálních výstupů v RVP ZV

škola má skupiny/třídy podle § 16 odst. 9 ŠZ

škola nemá skupiny/třídy podle § 16 odst. 9 ŠZ

škola **může mít** ŠVP dle obou RVP

škola má ŠVP jen dle RVP ZV

OBSAH:
je v IVP
vychází ze ŠVP
podle **RVP ZV**
nebo RVP ZSp

VÝSTUPY:
v IVP podle RVP,
které uvádí ŠPZ
v rozhodnutí
o PO

OBSAH:
je v IVP
vychází ze ŠVP
v souladu
jen s **RVP ZV**

Vztah IVP a PLPP k ŠVP a RVP ZV(Sp)/SŠ

Rámcové vzdělávací programy (bez MŠ)

IVP ZV podle § 16

RVP SŠ

IVP SŠ podle § 16

ŠVP

PLPP

ŠVP

IVP § 18

ŠVP

ŠVP

IVP § 18

ŠVP

PLPP

ŠVP

ŠVP

RVP ZV

RVP Sp

ŠVP

ŠVP

ŠVP

IVP Sp podle § 16

IVP ZV podle § 16

Rizika a prevence záměny ŠVP dětí a statusu škol

- ✗ školy vzdělávající děti s PO IVP a úprava obsahu a výstupů podle vzdělávacích programů potřebují mít zapsán v rejstříku škol obor základní škola speciální
- ✗ školy bez skupin/oddělení/tříd podle § 16 odst. 9 ŠZ uvádí, že nemohou vzdělávat děti s PO “úprava očekávaných výstupů” a IVP, protože pro ně nemají ŠVP (v závislosti na oboru vzdělání)

- ✓ IVP ani jiná PO dítěte nevyžadují další ŠVP školy, ani další obor vzdělání
- ✓ ani škola se třídami podle § 16 odst. 9 ŠZ nepotřebuje další ŠVP podle RVP ZSp
- ✓ RVP ani ŠVP školy neurčují
 - druh školy pro vzdělávání dítěte se SVP
 - nárok dítěte mít podpůrná opatření “úprava výstupů” ani IVP
- ✓ RVP ZV určuje pouze obecně obsah a výstupy

Děkuji za pozornost,

Veronika Doležilová